

Molao wa Maitshwaro

VESUVIUS

Dintlha tše 8 tše bohlokwa

Molao wa rena wa maitshwaro o akaretša mafelo a magolo a 8:

01 Maphelo, Polokego le Tikologo

02 Kgwebišano, Bareki, Ditšweletšwa le Ditirelo

03 Kgahlanong le Pipamolomo le Bomenetša

04 Bašomi le Ditokelo tša Batho

05 Go bololla le Babeeletši

06 Mmušo, Setšhaba le Ditšhaba tša Selegae

07 Dithulano tša Kgahlego

08 Baphegišani

01

Maphelo, Polokego le Tikologo

Ditaba tša maphelo, polokego le tikologo ke maikarabelo a tša taolo ya bolaodi. Re tla šireletša maphelo le polokego ya bašomi ba rena, bareki, barekiši, boradikontraka, baeng, setšhaba ka kakaretšo le ba bangwe bao ba angwago ke ditiro tša rena. Matshwenyego a setšhaba ka ga makala a maphelo, polokego le tikologo a ditiro tša rena a swanetše go hlokomedišišwa gabotse.

Re tla:

- Neelana ka mabaka a go šoma a phetšego gabotse, a bolokegilego le go šireletšega go bašomi ka moka.
- Neelana ka didirišwa tša batho tša go lekana le ditlabele le tihahlo go fihlelela maikgafo a rena a maphelo, polokego le tikologo le maitlamo.
- Eleletša ka ditlamorago tša tikologo tšeo di ka ba gona tša ditšweletšwa tše mpsha le ditshepedišo mo mathomong a legato la tšweletšo.
- Iša tlase, hlola polekego goba, ge go kgonega, thibela go ntšhwa ga mehlopi yeo e ka amago maphelo a batho gampe goba tikologo.
- Fokotša tahlegelo ka go diriša ditlabele ka tlhokomelo ye kgolo, enetši, le didirišwa tše dingwe le go godiša menyetla ya tirišoleswa.
- Neelana ka tikologo ya mošomong ya go hloka dikotsi tša go amana le dinotagi le tirišo ya diokobatši.

+ Tshedimošo e tletšego

Metheo ye e thekgwa ke Dipolisi tša Maphelo, Polokego le Tikologo tša Vesuvius, tšeo mang goba mang yo a šomelago Vesuvius a swanetšego go di latela.

02

Kgwebišano, Bareki, Ditšweletšwa le Ditirelo

Dikamano tša lebaka le letelele, tše tiilego tša bareki di bohlokwa go fihlelela dinepišo tša rena. Go šomana le bareki bao ba lego gona le bao re ba ukamago, le barekišetši, baabi, barekiši le bagwera ba kgwebo ba bangwe, re swanetše go boloka tumo ya go hloka bosodi le potego, go ba swara gabotse ka moka, ka mehla gape yeo e theilwego go tlhomphano le tshepo

Re tla:

- Neelana ka ditšweletšwa tša boleng bja godimo ka mehla tšeo di tshepegilego, bolokegilego le go fihlelela dinyakwa tša bareki.
- Neelana ka tirelo ya boleng bja godimo, ya ka morago ga dithekišo ya go tshepega.
- Neelana ka tshedimošo ya go kwešišega, ye kopana, gape ya mohola ka ga Vesuvius gomme ra ikamologanya le go dira ditatamente tša maaka goba tša go lahletša ka ga ditšweletšwa tša rena le ditirelo.
- Sepetša ditiro tša dikgwebo ka moka ka go ikamologanya, go akaretšwa go latela dipolisi tša Sehlopha malebana le dithulano tša kgahlego, dimpho le dipipamolomo.
- Šireletša tshedimošo ya sephiri ya ba bangwe gomme ra diriša tshedimošo ya mohuta wo go mohola wo abilwego fela, e sego go mošongwana wa kgwebo wo o sego maleba goba go ikhola.

03

Kgahlanong le Pipamolomo le Bomenetša

Re ka se ke ra kgotlelela ditiro tša bomenetša tša mohuta ofe goba ofe go sepetšeng ga kgwebo ya rena.

Go fihlelela se:

- Ga go mošomi goba motho ofe goba ofe yo a emago legatong la, goba ka tsela ye nngwe a emela Vesuvius, go akaretšwa barekišetši, barekiši, badirišani ba mohlakanelwa goba ba bangwe ba tla, e kaba thwii goba ka go rarela, neelana ka ditefelo goba eng goba eng ya boleng go motho mang goba mang, go akaretšwa barekiši goba dikemedi tša Mmušo, bjalo ka pipamolomo goba tlhohleletšo ya go šireletša kholo kgwebong ya go se be maleba.
- Re ka se dire ditefelo tša nolofatšo, ge feela polokego ya rena, goba ya yo mongwe, le ya motho e le kotsing.
- Botšeakarolo bja rena go boithabišo le katološo ya botho di tla ba karolo ya mošongwana wa kgwebo wa tlwaelo ka mehla, e kwešišege go lebeletšwe mabaka a maleba ka moka, e lekanele le go ba maleba, gomme re se hlole ponagalo ya kholo ya bomenetša.

+ Tshedimošo e tletšego

Metho ye e thekgwa ke Dipolisi tša rena tša Kgahlanong le Pipamolomo le Bomenetša gape tšeo di amanago le maitapišo a Sehlopha ka bophara a go obamela molao.

04

Bašomi le
Ditokelo tša Batho

Bašomi ba swanetše go swarwa gabotse gape seo setheilwe godimo ga tlhompfo ya seriti sa motho. Vesuvius e lemoga maemo a ditokelo tša batho tša boditšhabatšhaba mo e dirago gomme e ka se kgotlelele tšhomišo ya go šoma ga bana goba go šoma ka kgapeletšo ditirong tša yona.

Re tla:

- Theeletša bašomi ba rena ka tlhoko le go ba akaretša go kaonafatša tšweletšo, boleng bja mošomo le maemo a mošomo.
- Neteifatša gore ditaba tša go thwala, tlhabollo ya mošomo, phedišo goba ditaba tša go amana le mošomo tša go swana le tšeo di maleba, bonagala le go theiwa godimo ga bokgoni bja motho, diphihlelelo, maitemogelo le maitshwaro ntle le go lebelo morafe, mmala, bosetšhaba, setšo, tlhago ya thuto ya maitshwaro, sedumedi, bong, le boitsebišo bja bong, mengwaga, go se itekanele goba mabaka a mangwe afe goba afe ao a sa amanego le tiragatšo ya mošomo goba go thibelwa ke molao wo o šomago.
- Ganago kgotlelela kgethologanyo le tlaišo.
- Neelana ka tikologo ya šoma yeo e se nago le tšhušumetšo ye mpe go mebele ya bašomi ba rena goba go maemo a monagano.
- Lefela bašomi go ya ka bokgoni bja bona le maitemogelo gape le go fihla mo re kgonago, katlego ya kgwebo.
- Tsebiša bašomi ba rena ka ditlhabollo tše bohlokwa tšeo di ba amago le ponelopele ya Sehlopha, dinepišo le dipeakanyo.
- Bolela le bašomi ka tsela ya go bulega, potego le tlhompfo.
- Tiišetša ditshepedišo tša go šoma gabotse go rarolla dikgakgano tša go amana le mošomo.
- Boloka direkoto tša mošomi e le sephiri le go kgobokanya, diriša le go bololla tshedimošo ya motho fela go dikholo tša kgwebo tša maleba.

+ Tshedimošo e tletšego

Metheo ye e thekgwa ke Dipolisi tša Mošomo le Polisi ya Ditokelo tša batho tša rena.

05

Go bololla le
Babeeletši

Vesuvius ke ya bengditseka. Re tla sepetša kgwebo ya rena ka mokgwa wa maikarabelo, re tsoma go tšweletša kgolo ya go phediša le letseno le go aba boleng go bengditseka. Tlhokomelo ye itšego e tla abiwa go babalela le go šireletša dithoto tša Sehlopha ka go šomiša ka tlhokomelo le ka tshwanelo didirišwa.

Re tla:

- Re tla boloka dipuku le direkoto tšeo di laetšago gabotse le ka nepagalo dikwano tšeo di dirilwego le maemo a matlotlo a kgwebo, di thekgwa ke tsela ye maatla ya ditaolo.
- Neela babeeletši, ka mehla gape ka nako, tshedimošo ya matlotlo ye nepagetšego le tekolo ya go lekanela ya boemo bja Sehlopha yeo e kwešišegago gabonolo.
- Tsenela ditiro tše kaonekaone tša pušo ya tšhomišano.
- Araba dipotšišo tša babeeletši gabotse ka ga pušo goba kgwebo ya sehlopha.
- Swara babeeletši ka moka gabotse gape ka go se fetoge le go ikamologanya go šomiša yo mongwe wa babeeletši gampe, goba sehlopha sa babeeletši, go hola yo mongwe.
- Botega, tshepega le go šoma ka boipolelo ge re diragatša mediro ya rena; ge re boledišana le baeletši ba rena le bahlakiši; le go boledišana le setšhaba sa babeeletši.
- Swara tshedimošo ya ka gare e le sephiri go fihlela e begwa gomme wa se tsoge o e dirišitše go rekiša dišere tša Vesuvius goba wa kgontšha ba bangwe go e diriša go dikholo tšeo.

+ Tshedimošo e tletšego

Metheo ye e thekgwa ke Dipolisi tša Pušo le Dipolisi tša Go bega Matlotlo le Polisi ya go Šomana le Ditšhireletšo tša Khamphani le Tshedimošo ya Ka gare tša rena.

06

Mmušo, Setšhaba le Ditšhaba tša Selegae

Re tsoma go ba modudi wa tirišano wa go loka gohle mo re dirago kgwebo. Re tla hlokomedišiša melao ya bosetšhaba ka moka le ya selegae, diodinansi le melawana, go akaretšwa yeo e sepelelanago le mešongwana ya sepolitiki le tefelo ya metšhelo.

Re tla:

- Dula re tseba ka setšo sa selegae, hlohleletša go abelana ka maitemogelo go selaganya Sehlopha le go ikamanya, go itlhamela le go ba le kwelobohloko ge re šomišana le ditšhaba tša selegae.
- Hlompha le go šetša matshwenyego a selete le a selegae, ditlwaedi le ditšo.
- Ba le maitshwaro a mabotse mešongwaneng ya merero ya setšhaba ka moka, go sepelelana le melao ya selegae le melawana, go akaretšwa le metheo ya go ba Kgahlanong le Pipamolomo le bomenetša yeo e beakantšwego ka Molaong wo.

+ Tshedimošo e tletšego

Metheo ye e thekgwa ke Polisi ya Ditokelo tša Batho ya rena.

07

Dithulano tša Kgahlego

Bašomi, bahlankedi le balaodi ba na le modiro wa go diragatša kgahlegong ye kaonekaone ya Sehlopha, gomme ga ba swanela go diriša maemo a bona go ikhola goba go hola ba bangwe, goba go diragatša kgahlanong le dikgahlego tše kaonekaone tša Sehlopha. Dikgahlego tša motho tšeo di kago, goba di ka bonagalago e ka di, thulana le dikgahlego tša Sehlopha goba tšeo di hlohleletšago gampe tiragatšo ya modiro wa rena, di swanetše go efogwa. Ka mehla ga go bonolo go efoga dithulano tša kgahlego gomme ka fao, mo dikgahlego tša mošomi, goba tša lelapa la gabo le ba kgauswi le yena, di thulanago le tšeo tša Sehlopha goba mo go nago le kotsi ye kgolo ya gore di ka thulana, mošomi o swanelwa ke bololla thulano goba thulano ye ukangwago ka potlako go molaodi wa bona wa thwii.

Bašomi ba ka se tsogele:

- Ba tsenetše kgwebo ya thwii goba ya go rarela, dikamano tša matlotlo goba tše dingwe e sego legatong la Sehlopha le dikgwebo tša ka ntle tšeo di dirago goba di ka dirago kgwebo le, goba go ba le phenkgišano le, Sehlopha kantle ga go hwetša tumelelo pele ga kamano ya mohuta wo go tšwa go ba taolo.
- Ba emetše Sehlopha go kwano efe goba efe mo ba goba mokgatlo wa kamano o nago le kgahlego efe goba efe kantle le go hwetša tumelelo pele go tšwa go ba taolo.
- Ba bololotše e sego ka maleba goba ka tsela ye nngwe ba diriša tshedimošo ya sephiri ya goba ka ga Sehlopha goba bagwera ba kgwebo.
- Ba phenkgišana, goba ba thuša ba bangwe go phenkgišana, le Sehlopha.
- Ba direla boto efe goba efe ya ka ntle ya kgwebo ya tša thekišo ntle le ge boleloko bja boto yeo bo dumeletšwe ke ba taolo ya Sehlopha gomme ba hweditše gore ga bo thulane le dikgahlego tša Sehlopha.
- Ba kgopetše goba ba amogela tšhelete ya go ikhola go tšwa go mang goba mang wa bagwera ba kgwebo goba mophenkgišani.
- Ba amogela mpho efe goba efe yeo e sego ka tšhelete, tirelo goba selo se sengwe go tšwa go mogwera wa kgwebo goba mophenkgišani ge e kaba, goba go ka bonagala e ka, go hlohleletša gampe boikemelo bja bona goba kahlolo ya seprofešenale.

08

Baphegišani

Re tla phenkgišana ka maatla, efela ka botshepegi gomme re ka se tsome kholego ya phenkgišano ka ditsela tšeo e sego tša semolao.

Re tla:

- Se tsoge re neelane ka tshedimošo ye bohlokwa ya kgwebo (go akaretšwa ditheko, bokgoni, tšweletšo. bontši bja dithekišo, dišere tša maraka, maano a tša thekišo goba ditshenyagalelo) le baphegišani ba rena.
- Ikamologanya le go hwetša tshedimošo malebana le mophegišani ka ditsela tšeo e sego tša maleba.
- Se tsoge re tsenetše ditiro tša kgwebišano tša thibelo goba tshenygo goba tirišompe ya boemo bofe goba bofe bja maraka.
- Ikamologanya le go tsenela phenkgišano ye mpe, go akaretšwa go dira ditshwayotshwayo tša maaka goba tša go lahetša goba dikleimi ka baphegišani ba rena goba ditšweletšwa tša bona.

+ Tshedimošo e tletšego

Metho ye e thekgilwe ke Dipolisi tša Phenkgišano le Kgahlanong le Botshepegi tša rena.

Go bolela

Bašomi ba hlohleletšwa go boledišana le ba taolo ka matshwenyego afe goba afe ka maitshwano goba diphetho tšeo di thulanago le lengwalo goba moya wa Molao wo, molao goba ye nngwe le ye nngwe ya dipolisi tše. Hle bolela ka matshwenyego afe goba afe ao o nago le ona le molaodi wa gago, molaodi yo mogolo nageng ya geno goba leloko la kgoro ya semolao. Matshwenyego ka moka ao a begilwego ke motho ka boyena a tla swarwa bjalo ka sephiri.

Khamphani e tla neelana gape ka Mogala wa Thušo wa Diiri tše 24 wa Matshwenyego a Mošomi wa sephiri, le lefelo leo le theilwego go wapo mo bašomi ba ka ngwadišago matshwenyego afe goba afe.

Ga go mošomi yo a ka tsogago a otlilwe goba a kgethollwa ka go bega matshwenyego ka moya o mobotse. Go ipušetša kgahlanong le bao ba bolelago go ka se kgotelelwe.

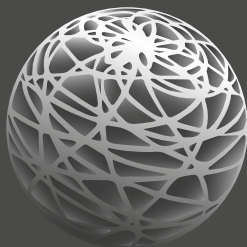
Go netefatša gore o a Šoma

Ka mehla re swanetše go sepetša merero ya kgwebo ya rena ka mokgwa wa go sepelelana le metho ya Molao. Ka ditsela tše dingwe seo se tla nyaka tiro ya kahlolo ye hlokomedišitšwego. Hle boledišana le molaodi wa gago goba ba taolo ya Sehlopha ba bangwe ge eba o na le kgonono ka tlhalošo ya Molao le morero. Ditlamorago tša go se obamele Molao wo di ka ba kotsi kudu, go Vesuvius le go mongwe le mongwe wa bašomi ba yona bobedi go ya ka ditatofatšo, dikotlo, tshenygo ya tumo le melato ya bosenyi. Mo tshelo ya Molao wo e gononwago goba e hlaolwago, nyakišišo ya maleba e tla dirwa. Mo go kgonegago, tiro ya tokišo e tla tšewa, go akaretšwa le ditlamorago tša kgalemo, go fihla go le go akaretša go kobja.

Molao wo o tla lebelelwa leswa ka mehla. Re tla lekola tsela yeo e latelwago. Dithwayotshwayo dife goba dife Molaong wo di tla išwa go Mmoleledi wa Kakaretšo wa Sehlopha.

Naa nka hwetša tshedimošo ye ntši kae?

Go hwetša tshedimošo ye ntši, go akaretšwa le dikhophi tša dipolisi tša thekgo, hle etela Vesuvius Inthranete, goba boledišana le leloko la selagae la gago la kgoro ya semolao. Phetolo ka seelektroniki ya Molao e hwetšagala go www.vesuvius.com.

VESUVIUS

Vesuvius plc
165 Fleet Street
London EC4A 2AE

T +44 (0)20 7822 0000

www.vesuvius.com